

Асистент педагога у Словаччині

Асистент вихователя/вчителя є там, де діти з особливими освітніми потребами потребують підтримки.

© ВФ «Крок за кроком». Міжнародна практика роботи асистента вчителя: порівняльний огляд // Режим доступу: <http://ussf.kiev.ua/activeproject/49/>

Асистент педагога у Словаччині працює в інклюзивних групах чи класах з дітьми з особливими освітніми потребами або в спеціальних навчальних закладах. Тобто, *асистент вихователя/вчителя є там, де діти з особливими освітніми потребами потребують підтримки.*

Разом з командою супроводу асистент відповідальний за дотримання рівних можливостей у сфері освіти, подолання інформаційних, мовних, соціальних чи культурних бар'єрів.

У своїй роботі асистент вчителя виконує низку функцій:

- допомагає учням у базових потребах (харчування, підтримання гігієни) та пересуванні
- підтримує під час навчання (наприклад, пояснює інструкції, надані вчителем чи надає додаткові, покрокові тощо)
- допомагає учням з особливими освітніми потребами шляхом адаптування чи модифікування завдань з математики, літератури, мови бере участь у розробленні ІПР (індивідуальної програми розвитку) разом із вчителем та профільними спеціалістами закладу (психолог, дефектолог, логопед та інші)
- підтримує комунікацію з батьками
- бере участь у шкільних заходах або позакласній діяльності (екскурсії, вистави, гуртки, групи продовженого дня).

Асистент педагога має відповідати наступним вимогам:

Відповідно до «Методичних вказівок по впровадженню професії асистента в дошкільний навчальний заклад, початкову школу та спеціальної початкової школи 1631/2002, виданий Міністерством освіти Словацької Республіки 26.8.2002», *асистент вчителя має відповідати наступним вимогам:*

- бути повнолітнім
- мати сертифікат про закінчення середньої школи (повна середня освіта) та вищу освіту першого ступеня (бакалаврат) – зміни з 2010р.
- бути придатним до виконання своїх обов'язків (засвідчує медична довідка)
- володіти державною мовою.

Підготовка асистентів здійснюється на базі професійної освіти (коледжі, училища) або на базі вищої (інститути, університети) на відповідному факультеті.

Робота асистентів здійснюється на контрактній основі на 1 навчальний рік. У разі потреби асистент поновлюється на наступний рік.

У 2017 році Міністерство освіти, науки, досліджень та спорту Словацької Республіки виділило кошти на реалізацію проектів розвитку, спрямованих на розвиток регіональної та мультикультурної освіти учнів національних меншин у початковій та середній школі. Проект також підтримуватиме діяльність шкіл, спрямовану на навчання дітей з національних меншин з більшістю населення, з метою вивчення іноземних культур, усунення упереджень.

Було запропоновано *пілотне введення посади ромського асистента вчителя, щоб допомогти ромським дітям подолати мовні бар'єри і наздогнати дошкільну підготовку*. Індивідуальний підхід до дітей та їх батьків убачався як ключовий елемент інтеграційного процесу.

В рамках впровадження пілотних проектів до 2009 року ромським асистентам (а більшість з них – роми) необов'язково було мати вищу освіту. Достатньо *мати сертифікат* про закінчення школи. Кандидат на цю посаду мав *знати ромську мову*, проявляти *інтерес до роботи з ромськими дітьми*, бажання поширювати педагогічні знання, здійснювати активну роботу з ромською громадою та індивідуальний догляд за сім'ями з дітьми.

На сьогодні ситуація з асистентами помітно переіначена. Суттєві зміни відбулися у 2009 році, коли влада підвищила професійні та освітні вимоги до цієї посади¹. Ці зміни були спрямовані на отримання вищого освітнього рівня серед асистентів вчителя. Проте, вони значно зменшили кількість кандидатів, які мають право на участь у відборі, оскільки багато представників ромської громади не мають вищої середньої освіти. Так, у 2013 р. частка ромських представників серед всіх асистентів учителя становила майже 16%².

У свою чергу у 2017 р. Міністерство освіти забезпечило додаткові фінансові виплати для асистентів з метою стимулювання залучення ромських асистентів в коло фахівців, які працюють з ромськими дітьми у школах. Незважаючи на відсутність останніх даних про етнічну приналежність асистентів вчителів у Словаччині, можна припустити, що частка ромів серед них залишається незмінною.

Щоб допомогти ромським дітям подолати мовні бар'єри й наздогнати дошкільну підготовку *було введено посаду ромського асистента вчителя*.

¹ <https://www.minedu.sk/data/att/2967.pdf>

² Mušinka, A. (2012). 'Niekoľko poznámok k problematike vzdelanostnej úrovne Rómov na Slovensku na základe výsledkov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013', pp. 71-78, in: Lukáč, M. (ed.). *Kontexty edukácie dospelej rómskej populácie*.

Основна функція ромських асистентів полягає у налагодженні та підтриманні комунікації із родинами дітей ромських громад та представниками навчальних закладів, допомозі дітям в навчальному процесі та позакласних заходах.

Недаремно у Словаччині ромських асистентів вважають «містком» між школами та громадами.

Автономія шкіл

Школи можуть самостійно визначати низку функцій та обов'язків для ромського асистента вчителя.

В деяких школах асистент присутній на уроках й допомагає дітям з мовою, основами математики та іншими предметами. В інших школах – майже не відвідує уроки, натомість навідується в ромські громади у разі відсутності дітей в навчальних закладах, просуває ідеї важливості освіти, допомагає подолати бар'єри для отримання дітьми освіти.

Серед основних завдань ромських асистентів є:

- ❖ полегшення спілкування між вчителями та дітьми ромів, зокрема, допомога ромським дітям у розумінні вказівок вчителів та підтримці їхньої освітньої діяльності (робота в класі на уроці)
- ❖ підготовка до школи, підтримка у виконанні домашніх завдань та організація дозвілля й культурних заходів (робота поза уроком)
- ❖ налагодження відносин між школами та ромськими сім'ями, ромською громадою в цілому (робота з громадою).

Додаткова інформація до статті за посиланням:

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/317/20180101>

<https://www.cpppap.sk/data/Pokyn%20asistent%20u%C4%8Dite%C4%BEa.pdf>

<https://www.minedu.sk/data/att/2967.pdf>

https://www.coe.int/t/dg4/education/roma/Source/Mediators_Analyse_EN.pdf

Використані фото з сайту : https://www.google.com/search?q=roma+student&client=firefox-b-d&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjy0cbk4a_gAhVCdJoKHa2AAcYQ_AUIDigB&biw=1366&bih=623#imgrc=SCVJkimbPncXWM: